

Sajenje rastlin

Kdaj je primeren čas?

BESEDILO: JOŽICA GOLOB-KLANČIČ • FOTOGRAFIJE: MOJCA REHAR KLANČIČ

Vedno znova in znova se srečujemo z vprašanjem, kdaj naj bi bil primeren čas sajenja teh ali onih sadik. Ob tem smo prepričani, da ima glavni vpliv na uspevanje posajenih rastlin prav čas sajenja. Resnica pa je, da ima čas sajenja posameznih sadik sicer pomembno vlogo pri uspehu ali neuspehu, vendar le za nekatere rastline in le za nekatere tipe sadik.

Ko govorimo o enoletnih rastlinah, je seveda najbolj pomembno, da jih sadimo ravno o pravem času, da bodo imele primerno toploto in primerno dolžino časa za razvoj. Ko sadimo sadno drevje z golimi koreninami, je najboljši čas sajenja seveda ob jesenskem zaključku vegetacije, ko odvrže listje. Možno ga je sicer saditi še vse do začetka spomladanskega prebujanja, razen takrat, ko je zemlja zmrznjena. Ko smo pred desetletji v glavnem še sadili zimzeleno in listopadno okrasno drevnino (drevesa in grmovnice), ki je bila vzgojena v odprti zemlji v drevesnicah, je tudi čas sajenja bil zelo pomemben. Zimzelene listavce in iglavce smo sadili od konca avgusta do konca septembra ali še v oktobru, ker smo jim tako dali dovolj časa, da so se pred zimo vsaj malo še vrasli in potem lažje črpali vodo iz zemlje tudi pozimi. Ob toplejših dnevih zimzelene rastline namreč tudi pozimi potrebujejo precej vode, ker jo s transpiracijo izgubljajo. Listopadne drevnine pozimi

► Spodaj: Nenavadno lepe trave, lepo prikazane na vrtnarski razstavi v Londonu, moramo jemati z rezervo. Nekatere namreč niso prezimno trdne v naši klimi. Desno: Že prav kičasto lepe sadike trajnic s prestižne Londonske razstave Chelsea Flower Show res zbujajo občudovanje. Vendar bi jih brez uspeha poskušali prenesti v običajen vrt. Vzgojene so bile namreč posebno skrbno pod posebno ugodnimi pogoji.

zelo malo izhlapevajo in zato potrebujejo zelo malo vode. Zato drevesa in grmovnice z golimi vejami lahko presajamo v mrzlem jesenskem in celo zimskem času, če le zemlja ni zmrznjena, saj se korenine lahko začnejo vraščati šele spomladi, ko bodo na novo začele zeleneti. Trajnice smo bili navajeni sveže izkopane in razdeljene, saditi v zgodnji jeseni in v zgodnji spomladi, ker takrat najhitreje obnovijo poškodovane korenine.

Odkar vrtnarji in drevesničarji večino vrtnih rastlin gojimo v lončkih in loncih, nekdanja izbira primernega časa sajenja za posamezne sadike ne more več veljati, razen za zelenjavo, balkonske rože in enoletnice.

Vrtove zasajamo z drevnino in trajnicami v drugače določenem času, kot nekoč, saj imamo skoraj vedno na razpolago sadike, vzgojene v loncih.

Zlasti pri zasajanju vrtnih trajnic moramo za dober uspeh upoštevati tri zlata pravila:

1 Pred sajenjem moramo imeti pripravljen prostor in zemljo za saditev.

To pomeni, da prostor ne bo več obremenjen z različnimi drugimi deli in bodo trajnice tam imele mir in jih ne bo potrebno presajati vrsto let. Le tako se bodo lepo vrasle, razrasle in prišle do prave veljave. Če namreč trajnice stalno selimo, jih motimo pri rasti in cvetenju. Zemlja je pripravljena za saditev takrat, ko je dobro zrahljana in obogatena z organsko snovjo, najbolje starim

▲ Mreže, ki ščitijo sadike trajnic pred točo, sadik ne morejo pomehkužiti. Tudi umetna senca pod mrežami ne.

► Sadike trajnic, ki takole leto in dan, poleti in pozimi v lončkih čakajo, da jih posadimo na prosto, se bodo na gredi dobro počutile in hitro rasle, saj bodo dobile veliko prostora in veliko hrane.

hlevskim gnojem, kompostom ali kompostu podobnimi organskimi gnojili.

2 Imeti moramo čas in voljo, posvetiti se izbiri in sajenju. Le ob temeljitem razmisleku bomo prav izbrali. Morda se bo treba še posvetovati z dobrim gojiteljem trajnic, ki mu zaupamo in dobro pozna rastline in njihove lastnosti. Morda nas bo ob naši izbiri opozoril na pomembne lastnosti, ki smo jih morda prezrli. Primerma trajnica na določenem rastišču je namreč pogoj za njeno uspešno rast. Če z voljo sadimo, ob delu tudi uživamo. To pa je osnovni smisel domačega vrtnarjenja.

3 Imeti moramo na razpolago utrjene sadike. Nič namreč ne pomaga, če sadimo lepe in košate sadike, če pa so bile v rastlinjaku pomehkužene in morda že zelo zgodaj spomladi bogato cvetijo. Ko pridejo na prosto, jih pobere prva slana. Če pa so prezimile na prostem, se bodo pač zbudile takrat, ko bo zanje primeren čas. Če sredi poletja sadimo sadike, ki so bile vzgojene v šotnici in bogato gnojene in so zato zelo lepe, z njimi ne bo uspeha. Sončna pripeka jih bo hitro izsušila in marsikdaj kar hitro tudi umorila. Če pa so bile sadike vzgojene v navadni zemlji in na prostem, jih iz lončkov zelo enostavno preselimo v gredo, kjer jih bo

treba zaliti tudi ob hudi vročini le enkrat na teden, saj se zemlja ne posuši tako hitro kot šotnica. Kadar je vroče, se sadike hitro vrastejo in lahko jih že čez kak mesec ne bomo več prepoznali, tako se bodo razrasle. Pri pozno jesenski saditvi bodo utrjene sadike v gredi le počivale in čakale na pomlad. Takrat pa bodo hitro začele z rastjo, tudi če bo vreme deževno in nove saditve ne bodo možne. Spomladi imamo tudi veliko drugega dela in se nove saditve rade odmaknejo v kasnejši čas. In marsikdo se potem boji, da je zamudil čas sajenja, kar pa seveda ni res. Trpežne sadike namreč lahko sadimo kadarkoli.